

Handläggare
Mats Sylwan
Telefon: 508 31 928**Till**
Kulturnämnden
2013-11-26
Nr 6

Svar på skrivelse om omedelbar omprövning av hanteringen av kulturstödet

Förslag till beslut

Skrivelsen besvaras genom detta tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Skrivelsen från Ann Mari Engel (V) och Mårten Andersson (V) framför kritik mot det kulturstöd som kulturnämnden antog 2011 (dnr: 1/1/3248/2011) och anser att ansökningsförfarande och handläggning omedelbart bör omprövas. Motiven är, enligt skrivelsen, att riktlinjerna inte är anpassade till kulturlivets varierande förutsättningar, att ansökningarna kräver alltför detaljerad information och kan uppfattas som styrande, samt att fasta kostnader inte är bidragsgrundande.

Kulturförvaltningen svarar att det fanns goda skäl till att förändra de tidigare stödformerna. Det nya kulturstödet har med sitt tvärkulturella perspektiv inneburit ändrade ansökningshandlingar och handläggningsrutiner. Stödet är flexibelt och kan sökas för kostnader för ett enskilt publikt program, en serie program samt programverksamhet under ett till tre år. Det är möjligt att söka för fasta kostnader. Ansökan ska vara konkret utan att i detalj gå in på hur medlen ska användas. På skrivelsens kritik om alltför styrande riktlinjer svarar förvaltningen att huvudkriteriet för stöd är hög konstnärlig kvalitet. Ett viktigt verktyg för att bedöma denna kvalitet är en utvidgad referensgrupp.

Kulturförvaltningen har tagit till sig de synpunkter på kulturstödet som framkommit under senare tid och arbetar på att förbättra informationen ytterligare. När det gäller frågan om den administrativa hanteringen av stödet hänvisar förvaltningen till den utvärdering som kommer att göras 2014.

Berit Svedberg
KulturdirektörPatrik Liljegren
Chef kulturstrategiska staben

Underlag för beslut

1. Skrivelse från Anne Mari Engel (V) och Mårten Andersson (V) inlämnad till kulturnämnden den 24/9 2013.
2. Kritik mot den nya bidragsformen – skrivelse till kulturförvaltningen från Turteatern.

UTLÅTANDE

Ärendet

Skrivelsen riktar kritik mot det kulturstöd som kulturnämnden antog 2011 (dnr: 1/1/3248/2011) och anser att ansökningsförfarande och handläggning bör omprövas omedelbart. Invändningarna kan sammanfattas i följande punkter:

- Riktlinjerna är inte anpassade till kulturlivets varierande förutsättningar.
- Ansökningarna kräver alltför detaljerad information och kan uppfattas som styrande.
- Fasta kostnader i form av lokalhyra och löner är inte bidragsgrundande.

Till skrivelsen är bifogad en inlägga från Turteatern, inlämnad till kulturförvaltningen med ansökan om kulturstöd den 2/9 2013. Förvaltningen har använt även denna skrivelse som underlag för sitt svar liksom synpunkter framförda vid ett möte med Turteatern den 21/10 2013.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts inom kulturstrategiska staben.

Bakgrund

Efter en process som innehöll en omfattande dialog med det fria kulturlivet beslutade kulturnämnden i november 2011 att införa ett nytt kulturstöd. Det nya systemet innehåller två stödområden, kulturstöd och utvecklingsstöd, vilka ersatte fyra tidigare stödformer.

Det nya kulturstödet innebär:

- Förstärkt fokus på kvalitet
- Förstärkt fokus på publik programverksamhet
- Möjlighet att söka för flerårig programverksamhet och fler ansökningstillfällen
- Flerkulturell programverksamhet ges högre prioritet
- Förstärkt referensgruppsarbete med ökad transparens och förändrat arbetssätt inom kulturförvaltningen

Handläggningen av stödet

Det nya kulturstödet har med sitt tvärkulturella perspektiv inneburit ändrade ansökningshandlingar och handläggningsrutiner. I samband med beredningen av den ansökningsomgång som stängdes den 2 september i år begärde kulturförvaltningen in kompletterande information från ett antal sökande. Detta mail innehöll några felaktiga formuleringar som ger en missvisande bild av stödet och hur det kan sökas av olika kulturverksamheter. Oklarheterna har lett till en debatt som bland annat handlat om de frågor som skrivelsen tar upp.

Kulturförvaltningens synpunkter

Motiv till ett förändrat kulturstöd

Det fanns goda skäl till att förändra de tidigare formerna för kulturstöd. Det fria kulturlivet ser inte ut på samma sätt som när stöden utformades för mer än 30 år sedan. Produktions-, distributions- och arrangörsförhållanden har förändrats liksom olika konstformers plats och behov i stadens kulturliv. Stockholm har vuxit och blivit en mångkulturell metropol i Europa. Det tidigare systemet gav ett otillräckligt utrymme för nya aktörer på Stockholms kulturscen.

Utmaningen vid utformningen av ett nytt kulturstöd bestod i att öppna systemet för det nya utan att slå ut viktiga etablerade aktörer som utgör stommen och kontinuiteten i Stockholms kulturliv. Ett år efter den första bidragsfördelningen syns tydliga tecken på att nämnden och förvaltningen är på rätt väg. Stödnivåerna är för de flesta etablerade verksamheterna oförändrade eller i några fall höjda, ansökningstrycket har ökat och fler ansökningar har beviljats sedan det nya stödet infördes. En förutsättning för detta har även varit att kulturstödet tillskjutits mer pengar.

Det är samtidigt uppenbart att kulturstödet med sina nya riktlinjer och ansökningsformer har skapat oro bland somliga aktörer, en oro som stärkts av den felaktiga informationen i samband med att kompletteringar begärdes in. Kulturförvaltningen arbetar med att reda ut de missuppfattningar som spritts.

Svar på skrivelsens kritik

Skrivelsen kräver att kulturnämnden beslutar om en omedelbar ändring av ansökningsförfarande och handläggning av ansökningar till det nya kulturstödet. Kulturförvaltningen vill inför en sådan diskussion påminna om att stödet, som implementeras under 2013, kommer att utvärderas under 2014 och resultatet presenteras under hösten samma år.

För översiktlighetens skull väljer kulturförvaltningen att dela upp skrivelsens övriga synpunkter i tre delar formulerade som påståenden.

- 1. Ansökningarna kräver alltför detaljerad information och kan uppfattas som styrande.*

Att bereda och fördela kulturstöd innebär en avvägning mellan olika intressen. Bidragsgivare behöver få en så innehållsrik bild som möjligt av den sökandes planer för att kunna lägga väl underbyggda förslag. Den som söker stöd har behov av ett så stort handlingsutrymme som möjligt inom ramen för sökt belopp. När ansökan skrivs är ibland inte alla detaljer på plats i planeringen av konserter, utställningar, föreställningar eller andra program som äger rum långt fram i tiden. Kulturförvaltningen behöver därför ibland ställa kompletterande frågor för att få fram ett rättvisande beslutsunderlag.

I den nya ansökningsblanketten används ”program” som en beskrivning av den sökande verksamhetens utbud. Benämningen har valts med utgångspunkt i att stödet, förutom scenkonst, omfattar så skilda verksamhetsformer och konstområden som utställningar, filmvisningar, konserter, debatter, gästspel, workshops m.fl.

Det nya kulturstödet innebär inga större förändringar mot det tidigare när det gäller ansökningskomplexitet. Den som söker stöd har alltid fått lämna uppgifter om planerad verksamhet, tänkta målgrupper och andra kulturpolitiskt motiverade frågor. Fortfarande gäller att ansökan ska vara konkret utan att i detalj gå in på hur medlen ska användas. I e-tjänsten får den sökande

löpande information om vilka underlag som behövs och vad som bedöms. Syftet är att förenkla och minska administrationen. I det nya stödet bedöms en ansökan på 1 miljon kronor kräva ca fem sidor vilket innebär att den är mindre omfattande än tidigare.

Kulturstödets riktlinjer innehåller ett antal kulturpolitiska bedömningskriterier men över dessa står huvudkriteriet att stöd ska fördelas till program av hög konstnärlig kvalitet. Ett viktigt verktyg för att undanröja misstankar om konstnärlig styrning är den utökade referensgrupp som bedömer alla ansökningar över 50 tkr och vars beslutsmotiveringar bidrar till att göra bedömningen transparent.

2. Riktlinjerna är inte anpassade till kulturlivets varierande förutsättningar

Det är givet att olika kulturaktörer har skilda målsättningar för sitt arbete. Riktlinjerna och ansökningsblanketten tar också hänsyn till denna mångfald bland sökande verksamheter och ger möjlighet för var och en att svara utifrån sina förutsättningar. Så behöver till exempel inte en mindre etnisk förening med lokal verksamhet beskriva sina långsiktiga planer lika ingående som en teater som söker ett flerårigt stöd på flera miljoner kronor.

Det finns dock kriterier i riktlinjerna som är möjliga att applicera på alla kategorier av sökande. En gemensam ansökningsblankett gör det möjligt att se helheter och jämföra målinriktning mellan konstområden. Ansökningshandlingarna är också en anpassning till att gränserna mellan olika konstformer luckras upp.

Det fria kulturlivet beslutar själva vilka program man vill genomföra och vad man söker stöd för. Kulturförvaltningen ställer inte styrande frågor om innehållet i konstnärlig verksamhet. Förvaltningens uppgift är att göra en så kvalificerad bedömning som möjligt av kvalitet oavsett verksamhetens art och konstnärliga inriktning. Den konstnärliga kvaliteten bedöms bland annat på vilka kompetenser, erfarenheter, ambitioner och metoder som involveras i produktion och genomförande, hur programmet utvecklar eller utmanar ett konstnärligt uttryck, programmets aktualitet. Andra aspekter av kvalitet är hur programmet bidrar till komplexitet och eftertanke samt utmanar rådande normer och strukturer. Även programmets långsiktiga värde bedöms.

3. Fasta kostnader i form av lokalhyra och löner är inte bidragsgrundande.

Detta påstående bygger på felaktig information från kulturförvaltningen i samband med en begäran om komplettering av uppgifter. På samma sätt som i det tidigare stödet så lämnar den sökande uppgifter om hela sin ekonomi, inklusive fasta utgifter, till exempel lokal- och personalkostnader. De ingår därmed i hela den kostnadsbild som värderas i respektive programbudget.

Bilaga

Skrivelse från Ann Mari Engel (V) och Mårten Andersson (V) inlämnad till kulturnämnden den 24/9 2013.